

ARCHÉ a dvojí počátek události / Událost – dvojí počátek (a ARCHÉ) události
Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2008](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2008](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 24. 11. 2008
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 24. 11. 2008

ARCHÉ a dvojí počátek události / Událost – dvojí počátek (a ARCHÉ) události

Už Aristotelés poukazoval na to, že o „počátku“ se mluví v různých významech. Také my s tím musíme počítat, a proto sami musíme vymezit významy, v nichž toho pojmenování užíváme. Každá událost (pravá) má svůj počátek v oblasti nejsoucího, a ten ovšem odolává jakémukoli zpředmětnění. Naproti tomu ve chvíli, kdy už událost začíná vykonávat své bytí, tj. kdy už začíná zjevně nastávat a pak se dál dít, můžeme se pokoušet k takovým počátkům co nejvíc přiblížit. Zároveň však si musíme být vědomi toho, že každé takové počínající událostné dění už musí nějak navazovat kontakty se svým okolím a prostředím, tj. především s okolními událostmi. Toto navázání kontaktů umožňuje události také přebírat některé aspekty, složky či prvky druhých událostí, eventuelně zařazovat některé nižší události do své výstavby a svého vlastního dění (tedy vlastního sebe.uskutečňování). Vlastní počátek události tak bývá zakryt a překryt těmito vazbami k okolí a okolnostem. To v minulosti vedlo k tomu, že se právě v oněch okolnostech hledala příčina a původ vzniku události samé. Nejstarší řečtí myslitelé (přinejmenším to lze dobře ukázat na Anaximandrovi) měli za to, že všechno má svůj počátek a původ v jediném, všemu jsoucímu společném ARCHÉ, z níž se vynořuje každá jednotlivá skutečnost, aby se posléze do ní zase zanořila. Toto pojetí má dodnes svou oprávněnost, pokud jde o nepředmětný počátek každé jednotlivosti (tj. pravé události, pravého jsoucna); jeho nedostatek spočívá v přehlédnutí resp. podcenění toho, že každá pravá událost se může začít uskutečňovat (v pravém smyslu) pouze díky své schopnosti reagování na situaci, do které se počátkem svého uskutečňování dostává. Žádná událost nemůže vykonávat své událostné dění (své bytí) bez této reaktivity a bez nějakého navázání kontaktů se jinými událostmi (a skupinami událostí atd.); pokud k takovému navázání kontaktů nedojde, zůstává „vzniklá“ událost pouhou virtualitou, a rychle opět končí a zaniká. Konec a zánik ovšem čeká každou událost, tedy i takovou, která nějakými kontakty na jiné události atd. vskutku (aktivně) navázala. Pokud taková událost zapojila do svého událostního dění i řadu jiných událostí (ergo nižší úrovně), které samy mají vyměřen delší čas svého sebevykonávání (bytí), stává se, že po skončení oné hlavní události tyto nižší události sice přestávají být onou super-událostí jakkoli vázány, ale nepřestávají vykonávat své vlastní bytí, ale nadále v něm pokračují. Tak se může zdát, že ona hlavní událost (superudálost) má také dvojí konec: jeden je nápadný, protože sama superudálost se zjevněji nebo méně zjevně rozpadá, zatímco druhý je opět obtížně stanovitelný, protože je neskutčné zjistit a rozhodnout, zda to, co z rozkládající se události „zůstalo“, má nebo nemá schopnost něco z ní přece jen jakoby zachovat, uchovat a použít to k jejím obnovení (resp. něčemu jako recyklování). To známe zejména z říše organismů, a to v rozmanitých podobách (dokonce bez nutnosti, aby superudálost zanikla).

(Písek, 081124-1.)